

PRIPOMBA/PREDLOG

NA OSNUTEK DRŽAVNEGA PROSTORSKEGA NAČRTA ZA OBMOČJE HE MOKRICE

v času javne razgrnitve od 27. septembra 2012 do 29. oktobra 2012

Ime in priimek:

Društvo za preučevanje rib Slovenije, U. B. Učakar 108, 1000 Ljubljana

Pripomba/predlog na osnutek DPN za območje HE Mokrice

Pripombe k poglavju:

Javna razgrnitev–DPN–Za območje HE Mokrice/ 1 Gradivi:dpn_he_mokrice/21ur-sir_pros-
zip/21-ur_sir_pros_1-preglednica_sit

- prehod za vodne organizme in drstišča,
- nadomestna habitata, mirna območja (vključno z ureditvijo izlivnega dela Krke) in druge ureditve za varstvo narave, vključno z izravnalnimi ukrepi

Po pregledu osnutka prostorskega načrta in okoljskega poročila DPN za območje HE Mokrice podajamo pripombe na DPN v delu, ki se nanaša na ribji živelj in njegovo varovanje na vplivnem območju HE Mokrice s poudarkom na zgoraj omenjena poglavja. V okviru teh vsebin je treba spremeniti osnutek DPN zaradi maksimalnega varovanja ribjega življa v popolnoma novem bodočem življenjskem rečnem prostoru, ker v osnutku DPN niso zajeti vsi možni vidiki varovanja rib in ohranjanja njihovih vitalnih populacij.

Opis situacije

Oživitev mrtvic in stare suhe struge pri Mihalovcu in Ločah

V osnutku DPN na internetni strani MOP

– **Javna razgrnitev–DPN–Za območje HE Mokrice/ 1 Gradivi:dpn_he_mokrice/21ur-sir_pros-
zip/21-ur_sir_pros_1-preglednica_sit** je grafično prikazana situacija oživitve mrtvic in stare suhe struge južno od Mihalovca in Loč z dovajanjem savske vode v njih iz akumulacije po dovodnem kanalu. V spodnjem delu novega vodnega prostora se oživitvena savska voda, iz povezanih mrtvic in stare struge, izliva v drenažni kanal in novo speljano strugo Gabernice, ki se dolvodno od pregrade HE Mokrica med profiloma 150-152 izliva v Savo. V teh mrtvicah in stari suhi strugi bodo zaradi majhnega pretoka samo življenjski prostori za ribje vrste, ki naseljujejo počasi tekoče in stoječe vode, občasno bodo z večjimi pretoki vanjo prišle tudi rečne ribe, ki pa pod nobenim pogojem ne bodo na tem mestu našle ustrezne pogoje za razmnoževanje in preživetje svoje vrste. V končni fazi te vodne površine ne bodo funkcionalne za ohranjanje ribjih vrst iz Save, kar pa ni usklajeno s cilji varovanja ribje favne v novo nastalih pogojih zajezone reke Save na vplivnem območju HE Mokrice.

Ribja steza na desni strani pregrade HE Mokrice

V predlaganem DPN je na desni strani pregrade HE Mokrice predvidena ribja steza v obliki obvodnega kanala. Pogoji v stezi odgovarjajo pogojem, ki jih potrebujejo večje ciprinidne ribje vrste, ki se selijo na krajše ali daljše razdalje. Te bodo našle drstišča v sredini

akumulacije, kjer so predvidene plitvine z ustrezno podlago za drst. Izvaljen zarod in mladice se bodo pasivno ali aktivno premikale s tokom navzdol bodisi po ribji stezi ali preko preliva v dolvodne habitate pod HE Mokrice. Pogoji v načrtovani ribji stezi pa ne ustrezajo pogojem za prehod, manjšim ciprinidnim vrstam, ki s svojimi plavalnimi sposobnostmi ne bodo sposobne premagovati pretokov v stezi. Predlagane rešitve v DPN ustrezajo varovanju in ohranjanju velikih ciprinidnih vrst. Manjše predvsem rečne ciprinidne vrste bodo sicer zahajale v ribjo stezo, se bodo v njej tudi zadrževale, možnosti za razmnoževanje in preživetje vrst pa ne bo.

Predlog za spremembo osnutka DPN za optimalno varovanje in ohranjanje ribje favne

V nadaljevanju so navedeni strokovno utemeljeni predlogi za spremembo **povezave nadomestnih habitatov - mrtvic in stare suhe struge pri Mihalovcu in Ločah** s strugo reke Save:

izvedba, za manjše predvsem rečne ciprinidne vrste prehodnega vtočnega objekta v dovodni kanal, predvidenega za povezavo mrtvic in stare struge z reko Savo na levi strani, prestavitev vtočnega objekta iz savskega profila 142 na lokacijo pri profilu 140a, kjer se stari ostanki struge najbolj približajo akumulaciji, vzpostavitev pretoka 1,5-2m³ vode, ustreznih ureditev (brežine, plitvine itd) na območju vtoka v akumulaciji, vzpostavitev povezave s sonaravnim prekopom od novega vtoka pri profilu 140a po sedaj suhih ostankih struge pri prelivu do mrtvic in stare struge.

Utemeljitev predloga

V spodnjem delu Krke pred izlivom v akumulacijo so obsežna drstišča za večino popisanih rečnih ribjih vrst. S povezavo mrtvic in stare struge z reko Savo bodo vzpostavljeni maksimalni pogoji za varovanje in ohranjanje manjših rečnih ciprinidnih vrst, ki se bodo po tem vodnem habitatu z vodnim tokom brez problemov selile gor in dolvodno iz spodnjega z drstišči bogatega predela Krke preko zgornjega dela akumulacije skozi predlagan vtok pri profilu 140 v dolvodne habitate pod HE Mokrice. V tem prostoru bodo našle tako drstišča kot pasišča. Na ta način bo maksimalno omogočena dolvodna genska kontinuiteta manjših vrst iz Krke s Savo pod HE Mokricami. Predvsem mislimo tukaj na pasivno selitev manjših ciprinidnih vrst med katerimi sta tako zaradi ogroženosti vrste kot njunih habitatov izpostavljena zvezdogled in upiravec. Ni pa izključeno, da ne bi manjše vrste našle tudi pot navzgor ali pa bi se v tem prostoru naselile in razmnoževale.

V nezajezenih rekah se namreč mladostni stadiji rib selijo pasivno z vodnim tokom z gorvodno ležečih drstišč v spodnje tokove, v akumulacijah pa je ta selitev upočasnjena in posledica je, da med potovanjem zarod in mlade ribe ne najdejo dovolj hrane, nimajo možnosti skriti se pred plenilci, večja so možnosti obolevnosti in večina pogine še preden uspe doseči habitate, kjer bi se uspešno naselile in živele. V nezajezenih rekah so pogoji za preživetje za različne mladostne ribje stadije (ikre, zarod, mladice) ustrezni, v zajezenih rekah pa se najprej spremenijo fizikalni in kemični parametri npr. temperatura se dvigne, kisika je manj itd. Predvsem pa so v akumulacijah manjše hitrosti pretokov in ribe poginejo prej preden dosežejo ustrezne habitate.

V predloženem osnutku DPN je **spregledan vidik dolvodne pasivne migracije iker, zaroda in mladice vseh rečnih vrst, ki živijo in se drstijo v Krki in v Savi na vrhu bodoče akumulacije in na obravnavanem predelu na sploh**. Z ribjo stezo in vzpostavitvijo predlagane povezave mrtvic in stare struge s Savo je v danih pogojih bodoče zaježitve za HE Mokrice v največji možni meri omogočeno varovanje in ohranjanje ribjega življa predvsem v evropskem merilu ogroženih in s habitatno direktivo zavarovanih ribjih vrst. Predlagamo, da možnosti za varovanje ribjega življa v lokacijskem načrtu pregledajo in dajo pripombe strokovno ustrezni recenzenti izven Slovenije, ki so s problematiko ribjih prehodov

v zvezi z zajezitvami dovolj izkušeni, da ocenijo ali so predlagane rešitve vključno z našim predlogom izboljšav dovolj strokovno argumentirani za postavitev v prostor. Kakršna koli izvedba posegov v zvezi z gradnjo HE Mokrice bo dokončna in smatramo, da mora biti res optimalna.

Če želite, da se vaša ime in priimek ne dopišete k vaši pripombi v objavi stališč do pripomb, obkrožite

Datum: 18.10.2012

Ljubljana

Morebitna priloga:

Slika 1 Pregledna situacija v osnutku DPN predlagane povezave mrtvic in stare suhe struge s Savo-

Slika 2 Predlog nove povezave mrtvic in stare suhe struge s Savo.

SLIKA 2:
Predlog za spremembo povezave nadomestnih habitatov s Savo

